

Με αφορμή τα χθεσινά γεγονότα στην Τούμπα, παραθέτω τρία περιστατικά που αφορίζουν τις συνθήκες και όχι το σπορ.

Τρία περιστατικά που μπορούν να διώξουν ένα φίλαθλο από το γήπεδο, που έχουν τη δύναμη να αποδομήσουν ένα σπορ, μια γειτονιά, μια ομάδα, μια αγάπη και πολλές Κυριακές. Και στο τέλος, ένα συμπέρασμα.

Την πρώτη Κυριακή του Νοεμβρίου του '80, βρέθηκα στο πέταλο της λεωφόρου που κοιτά στους Αμπελοκήπους. Δυο εβδομάδες νωρίτερα είχε εγκαταλείψει τα εγκόσμια ο Απόστολος Νικολαΐδης που έδωσε και το όνομά του στο γήπεδο.

Ντέρμπυ Παναθηναϊκού – Ολυμπιακού. Έχει σκοράρει στο 39' ο Βαγγέλης Κουσουλάκης βάζοντας μπροστά την ομάδα από το λιμάνι. Επειδή το εισιτήριο, μου το είχε δώσει ο κ. Κώστας, οπαδός και παράγοντας του Ολυμπιακού, κάθομαι μαζί με άλλους Ολυμπιακούς τους οποίους δεν γνωρίζω και οι οποίοι εννοείται ότι δεν φέρουν διακριτικά. Όταν όμως σκόραρε η ομάδα τους πετάχτηκαν όλοι πανηγυρίζοντας.

Στο ημίχρονο(ι)ο, ο καπετάνιος φεύγει από τα αποδυτήρια που είχε βρεθεί και διασχίζει διαγώνια το γήπεδο για τους επισήμους. Εν χωρώ όλο το πέταλο αρχίζει: *«Βαρδινογιά – Βαρδιγιάννη πουσταρά, βάλε στο κώ βάλε στο κώλο τα λεφτά»* και ξανά και ξανά σε όλο το χρονικό διάστημα που χρειάστηκε μέχρι να χαθεί η φιγούρα του μέσα στην κερκίδα.

Το βρήκα χυδαίο και ανέντιμο όχι σαν θέση υπεράσπισης του καπετάνιου, αλλά ως

συμπεριφορά όχλου απέναντι σε ένα πρόσωπο.

Το ντέρμπυ τελειώνει, το σκορ δεν αλλάζει, ο Ολυμπιακός αποχωρεί δίκαια με το διπλό από η λεωφόρο. Την ώρα που σηκώνομαι να φύγω ακούω υπόκωφους θορύβους. Οι της 13 έχουν έρθει κάτω από το πέταλο έχουν και πετούν τυφλά πέτρες πάνω από την κερκίδα. Από τύχη δεν συνέβη κάτι μοιραίο.

Λίγους μήνες αργότερα ο Πανιώνιος παίζει με τον Ολυμπιακό. Έχοντας, πριν χρόνια, αναιτίως, λιώσει μερικά ζευγάρια αθλητικά παπούτσια στην καρβουνόσκονη της Νέας Σμύρνης, έχοντας αποκτήσει και τους αντίστοιχους συναισθηματικούς δεσμούς, όταν ο κ. Κώστας μου λέει: *«Νικολάκη, έχω δυο εισιτήρια, θα έρθεις να με πάρεις να πάμε να δούμε το παιχνίδι;»*, απαντώ: *«βεβαίως»*.

Χάνει αν θυμάμαι καλά το ματσάκι ο Πανιώνιος 0 – 2, φεύγουμε από το γήπεδο με ένα 127 και μπροστά στο άγαλμα του Χρυσοστόμου (μεγάλη του η χάρη ...λέμε) οι οπαδοί έχουν στήσει μάχη με πολεμοφόδια πέτρες. Μια αρκετά μεγάλη μας κάνει τη χάρη να προσγειωθεί με πάταγο πάνω στο χείλος του παράθυρου προξενώντας μεγάλη ζημιά στο αυτοκίνητο κρατώντας τους επιβάτες σώους.

Έχοντας ξεχάσει το επεισόδιο, όπου είπα δεν χρειάζεται να ξαναπάω γήπεδο, και καθώς έχουν περάσει ακόμα μερικοί μήνες υπηρετώ την θητεία μου, στο Κιλκίς. Δεκέμβριος '82. Σειρούλα και άνθρωπος φυσιολογικός, καλοσυνάτος, κάτοικος άνω Τούμπα, μου προτείνει να κατεβούμε την Κυριακή στην Θεσσαλονίκη να δούμε το παιχνίδι του Π.Α.Ο.Κ. με την Α.Ε.Κ.

Δεν το είχα κάνει αυτό στη ζωή μου, οπότε νάμαστε στο ΚΤΕΛ, νάμαστε και στην Τούμπα. Και που με πάει η σειρά μου; Gate 4. Ε! λοιπόν υπήρξαν δυο άνθρωποι που με συνόδευαν. Ο ένας πριν και μετά την Τούμπα, ο άλλος μέσα στην Τούμπα. Κάποια στιγμή ο Βλάχος (Α.Ε.Κ.) ήτανε κοντά στο κόρνερ οπότε ο δικός μου φεύγει σφαίρα, κατεβαίνει στα κάγκελα τα πιάνει κραδαίνοντάς τα και ουρλιάζει: *«Βλάχο γαμιέσαι»*. Το παιχνιδάκι το παίρνει μαρς ο Π.Α.Ο.Κ. με πέντε τεμάχια και σωρεία ευκαιριών. Μόλις βγήκαμε από το γήπεδο, ο δικός μου μεταμορφώθηκε πάλι σε έναν φυσιολογικό, καλοσυνάτο άνθρωπο.

Τέλος πάντων πέρα από τα μπινελίκια και έναν λεκτικό φανατισμό ουδέν συνέβη. Αυτά

που γνωρίσαμε αργότερα, τόσο στο εξωτερικό με την ντροπή του Χέιζελ, όσο και στο εσωτερικό με τα ραντεβού θανάτου στην Λαυρίου ήταν ακόμα μακριά. Ήρθαν όμως.

Τι είναι αυτό που κάνει τον φίλαθλο οπαδό και τον οπαδό βίαιο; Λίγο πολύ το γνωρίζουμε. Έλλειψη παιδείας, κοινωνική απομόνωση, αίσθηση αδικίας, ανεργία, περιθωριοποίηση. Το τοξικό οπαδικό στοιχείο είναι ένα δόκανο. Σε έλκει με τη γοητεία της αδελφοποίησης με άλλους ομοίους σου, σε καταστρέφει με την τύφλα που σου παρέχει. Είναι εθισμός, είναι ντρόγκα. Και πρωτίστως δεν είναι αγάπη για την ομάδα, το κλαμπ. Είναι μίσος για του άλλους.

Ας αντιληφθούμε, επιτέλους, ότι η μάζα, στο φινάλε η κάθε μάζα, αθλητική, κοινωνική, πολιτική γίνεται αντικείμενο εκμετάλλευσης. Σπορ με μπούκες μέσα στις τέσσερις γραμμές και οπλισμό δεν νοείται. Business ναι. Δεν χρειάζεται πολύ φαντασία για να αντιληφθούμε ότι το ποδόσφαιρο, στον Τόπο μας έχει την τάση να γίνει ένα γκέτο, εξυπηρετώντας αλλότρια συμφέροντα. Εκφράζει την ευρύτερη έκπτωση ηθικής, πασπαλισμένη με άχνη δήθεν συλλογικής αγάπης.

υ.γ.2. Ειρήσθω εν παρόδω βρήκα ευφυές, ενδιαφέρον και άκρως χιουμοριστικό το μηχανάκι στις εξέδρες της Τούμπας στο παιχνίδι με τον Ο.Σ.Φ.Π. Δεν ειρωνεύομαι, το ερμηνεύω ως στοιχείο ευχάριστης παράνοιας και ιδιότυπου φανατισμού, που εκφράζει απόλυτα την ατμόσφαιρα της Τούμπας. Δεν κινδύνευσε, δεν απειλήθηκε τίποτα και κανείς. Ας μην πάμε στο άλλο άκρο. Ας μην ποινικοποιήσουμε και την καλοπροαίρετη καζούρα του καφενείου. Δεν χρειάζεται να γίνουμε ολουσδιόλου Ευρώπη.

υ.γ.2. Όπως, πάντως, μας πληροφορεί η Gudian στην ηλεκτρονική της έκδοση, οι οπαδοί του Π.Α.Ο.Κ. δεν θα πρέπει να αισθάνονται πρωτοπόροι στην ιδέα και την εκτέλεση του σχεδίου της παρουσίας του δίτροχου στις εξέδρες της Τούμπας. Πρέπει να πάμε πίσω στον Μάιο του '01, όταν οπαδοί της Ιντερ πέρασαν μέσα στο San Siro στο ντέρμπυ με την Μίλαν ένα σκούτερ. Κι όχι μόνον πέρασαν, αλλά το έβαλαν μπροστά και το πέταξαν από το πάνω διάζωμα στο κάτω, χωρίς ευτυχώς να τραυματιστεί κάποιος. Το σκούτερ ήταν κλεμμένο.